

Murky Skies Bijlmerramp-‘thriller’

Door Yvonne B. Olf

De documentaire ‘Murky Skies’ van de Israëlische documentairemaker Noam Pinchas is een verhaal over een mini-Tsjernobyl dat zich afspeelt in het hart van West-Europa.

Het gaat over de straffeloosheid van Israël tegenover herhaaldelijk wanbeheer en corruptie, en ook gaat het over een kansarme Bijlmer-gemeenschap die is voorgelogen door haar eigen regering nadat een El Al-vliegtuig, een Boeing 747, in de Bijlmer in Amsterdam neerstortte. Deze internationale politieke ‘thriller’ kijkt naar de vrijheid van informatie en onthult de kosten waarvoor machtige financiële en politieke spelers winst boven veiligheid en institutionele macht boven het welzijn van burgers blijven stellen. De film zal eendaags in drie delen op de Nederlandse televisie getoond worden.

De parlementaire enquêtecommissie Bijlmer vliegcrash die de toedracht van de Bijlmer-ramp onderzocht, concludeerde dat de constructie van de Boeing 747 niet het vereiste veiligheidsniveau bood. Om astronomische financiële verliezen te voorkomen, verving Boeing twee jaar na de ramp de motorbevestigingen op zijn 747's en

Noam Pinchas

betaalde de vervanging ervan in de hele industrie. Het officiële dodental was 43, alhoewel steeds aangegeven wordt dat het aantal slachtoffers hoger is geweest omdat er veel ongedocumenteerden in het gebied woonden. Onder de slachtoffers waren vier Israëli's: El Al-piloot Yitzhak Fuchs, copiloot Arnon Ohad, boordwerktuigkundige Gedalya Sofer en passagier Anat Solomon, de vrouw van een

beveiligingsbeambte van El Al in Amsterdam.

Een onderzoeker bij de Nederlandse Luchtvaart Autoriteit van 1984 tot 2005, zegt dat het onderzoeksteam een ‘fuse pin’ (een veiligheidsbout die de motoren aan de vleugel bevestigt) heeft gevonden op de crashlocatie. Dit bracht hen tot de conclusie dat er een catastrofale storing was opgetreden als gevolg van metaalmoeheid.

De Israëlische journalist Shlomo Abramovich, die een reeks onderzoeksrapporten over de Bijlmerramp publiceerde en ook werd geïnterviewd, zegt dat Boeing wist dat er een probleem was met die pinnen. In de jaren tachtig, zo beweert hij, bleken ze kwetsbaar voor corrosie, en Boeing vervaardigde vervolgens een nieuwe pin om het probleem op te lossen. Aangezien Boeing het vervangen van de pinnen echter niet verplicht stelde, heeft El Al ze nooit vervangen.

Dertig jaar na de crash blijft twintig ton vracht tot de dag van vandaag een mysterie, en de gezondheidsproblemen beheersen nog steeds het leven van de Bijlmerbewoners en hun nakomelingen. Ex-Bijlmer huisarts en historicus Nizaar Makdoembaks heeft in zijn uitgebreide boek ‘Morbiditeit en mortaliteit in de Bijlmer na de vliegcrash van 1992’ een bijzonder belangrijk en historisch werk geschreven over de gezondheidsproblemen van veel bewoners en zijn patiënten in het bijzonder. Makdoembaks en ikzelf zijn door de parlementaire enquêtecommissie gehoord. Ten tijde van mijn raadslidmaatschap bij de Groenen heb ik in 1998 een zwartboek over de vliegcrash gemaakt waarin meer dan 150 van de 300 schriftelijke vragen

aan het bestuur zijn verwerkt evenals de vele internationale rapporten die vanaf 1993 mijn kant opkwamen. Het boek is te vinden bij de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Ook voor de documentaire werd ons gevraagd onze medewerking te verlenen. De terughoudendheid van de verschillende Nederlandse regeringen om dieper op de zaak in te gaan, komt de meeste betrokkenen best goed uit. Maar het kan ook zijn dat Nederland zijn bondgenoot, de Verenigde Staten, geen problemen wilde bezorgen. De vlucht begon namelijk in New York.

Vanaf donderdag 5 januari 2023 om 20.30 uur zal de documentaire te zien zijn op NPO2 (VPRO), deel twee een week later, gevolgd door aflevering drie de daaropvolgende week. De hele serie is vanaf 1 januari 2023 online beschikbaar op de site van de zender. In de volgende landen zal de serie later in 2023 ook te zien zijn; Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland, België, Denemarken, Zweden, Noorwegen en Spanje. Momenteel zijn er onderhandelingen met meer landen in Europa en wereldwijd. ‘Murky Skies’ is een coproductie van Laughing Buddha Films met onder andere de VPRO, Channel 8 en ZDF-ARTE.

Vervolg van pagina 5
INCLUSIEVE GROEI

Bovendien dienen de ‘nodige prikkels voor werken in de formele sector te worden gecreëerd’. Het percentage arbeidsinactieven is veel te hoog in de Caribische rijkdelen.

„Dit heeft onder andere te maken met informeel werk en met de inrichting van het sociale stelsel. Het economisch herstelprogramma van de Cari-

‘Prikkel om aan werk te gaan’

bische landen moet prioriteit geven aan een actief arbeidsmarktbeleid dat cursussen en opleidingen biedt aan werklozen en economisch inactieven en prikkelt om aan het werk te gaan.”

De urgentie van klimaatverandering zorgt, aldus Doornbosch, dat alle landen voorbe-

reid moeten zijn op toekomstige natuurrampen die vaker voor gaan komen en heviger zullen zijn. Hierdoor moet, zo benadrukt hij, meer nadruk komen op investeringen in veerkrachtige infrastructuur en wet- en regelgeving met betrekking tot de constructie van gebouwen en de afvoer van water.

„Curaçao, Aruba en Sint Maarten hebben een schat aan natuurlijke hulpbronnen die bij uitstek kunnen worden gebruikt voor het opwekken van duurzame energie, te weten zon, zee en wind.

Meer investeringen in duurzame energie kunnen resulteren in een nieuwe economi-

sche sector die kan bijdragen aan economische groei.”

En, zo is Doornbosch van mening: „In het begrotingsbeleid mag een sluitende begroting niet ten koste gaan van economisch herstel. Hierdoor moeten de landen werken aan een budgettair consolidatietraject dat de effecten van bezuinigingen op de groei via investeringen compenseert.”

Reisagenten ‘groen’ rondgeleid

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Twintig Nederlandse reisagenten zijn door de Curaçao Tourist Board (CTB) ‘groen’ rondgeleid over het eiland. Zij waren op Curaçao om deel te nemen aan de KLM Curaçao Marathon en combineerden deze reis met een educatief bezoek om het eiland te verkennen. Zij hebben de cultuur en geschiedenis kunnen ervaren en zich geconcentreerd op de luxemarkt en duurzaamheid.

„De luxemarkt is gekozen omdat verschillende van de reisbureaus die mee waren deze reispakketten verkopen die specifiek gericht zijn op dit segment van reizigers. En ook is gekozen voor het thema duurzaamheid omdat reizigers dit steeds belangrijker vinden op hun vakantiebestemmingen”, aldus de CTB. Om deze reden hebben de reisagenten veel gelopen in plaats van gebruik te maken

van vervoer wanneer de afstand tussen hun activiteiten kort was. Zo hebben zij ook rondgetoerd op elektrische scooters in Willemstad in plaats van gebruik te maken van een toerbus. Er is bovendien gegeten bij restaurants die gezond, lokaal geproduceerd voedsel aanbieden. De CTB: „Daarnaast konden de agenten de verschillende manieren zien waarop wijken, hotels, bedrijven en organisaties duurzame praktijken toepassen in hun eigen omgeving. Bijvoorbeeld door zonnepanelen te gebruiken, planten water te geven met gebruikt water, toeristen giveaways aan te bieden van gerecycled materiaal en verse groenten te gebruiken die in de moestuin van een hotel zijn gekweekt.”

De reisbureaus die deel uitmaakten van deze reis zijn The Travel Club, Exit Reizen, Reisburo Bilthoven, Travel XL de Kleermaeker, VCK Travel, TUI, Silverjet,

De vertegenwoordigers van de reisbureaus hebben vooral het duurzame Curaçao leren kennen.

FOTO'S CTB

Holiday Planners, Reisburo Schoenmaeckers, Reisbureau Schiebroek, D-Reizen en Mijn Reiskennis. Ook het vakblad Travelpro maakte deel uit van de studiereis.